

Els damnificats per la pantanada de Tous rebutgen les compensacions ofertes pel govern

Els diners de la discòrdia

Les associacions d'afectats per la *pantanada* de Tous han rebutjat el crèdit de 19.000 milions de pessetes aprovat pel Consell de Ministres. Els damnificats pensen seguir la via judicial perquè segons ells l'oferta del govern espanyol és una almoïna que no soluciona els seus problemes.

El passat dimecres 31 de març, més de 1.500 afectats pel trencament de la presa de Tous en 1982 es manifestaven a València contra el decret que dies abans havia aprovat el Consell de Ministres. L'ordre en qüestió comportava l'aprovació, per part del govern espanyol, d'un crèdit extraordinari de 19.000 milions de pessetes en concepte de "compensació econòmica". Pels damnificats la proposta del govern "arriba tard i malament".

L'acte dictaminat fa dos mesos per la sala segona del Tribunal Suprem va obligar el govern espanyol a trobar una solució política a un cas que s'anava arrossegant més d'una dècada. Al llarg d'aquest temps, els damnificats van exercir tota mena de pressions per aconseguir una decisió política que els reconeguera el dret a cobrar les indemnitzacions. Els contactes amb dirigents polítics i magistrats, establerts pels damnificats al llarg d'aquest temps, juntament amb la pressió exercida per l'oposició a les Corts espanyoles, donaven el seu fruit.

El 16 de març tots els grups del Congrés dels Diputats, excepte el Partit Popular, acordaven l'elaboració d'un projecte de llei per a concedir un crèdit extraordinari als afectats. Un mes després, aquest consens aconseguit es trenca per culpa de l'oferta aprovada pel consell de ministres. Proposta que, segons els partits polítics i els mateixos damnificats, és insuficient.

DEU ANYS DE RETARD

Segons els afectats, els 19.000 milions que ara ofereix l'estat espanyol, arriben amb deu anys de retard, i a més no inclouen la totalitat de les pèrdues hagudes. Aquestes compensacions no arriben als 1.100 damnificats de les poblacions d'Alcàntera de Xúquer i Càrcer, 500 i



Més de 1.500 damnificats es manifestaren el passat dimecres pel centre de València exigint el pagament de el decret aprovat pel Consell de Ministres.

685 afectats respectivament. (Vegeu gràfic de la pàgina 11.)

L'esmentat decret, que va ser explicat pel delegat del govern espanyol al País Valencià, Francisco Granados, no considera tampoc la depreciació de la pesseta al llarg d'aquest temps. Segons els damnificats, la quantitat que hauria de pagar l'estat, en pessetes de 1993, arriba als 57.000 milions. A més, l'oferta del govern no preveu tampoc els interessos que han hagut d'afrontar els afectats a l'hora de pagar els crèdits que els va

concedir l'administració central.

Granados, va reconèixer públicament la inferioritat econòmica de l'oferta del govern respecte a la reconeguda en la sentència de 1990 dictaminada per l'Audiència Provincial de València i que va ser anul·lada, al febrer d'enguany, per la sala segona del Tribunal Suprem. En aquell acte, l'alt tribunal valencià va considerar l'estat espanyol responsable civil subsidiari i l'obligava a pagar, només als associats d'AFIVA i APEMEDA, més de 10.000 milions de pessetes.

El delegat del govern al País Valencià va justificar aquesta reducció amb l'argument que el govern ofereix "compensacions", és a dir, un acord econòmic entre l'estat i els afectats, i no "indemnitzacions", que han de ser imposades per una sentència judicial. Segons el delegat del govern, la sentència de l'Audiència Provincial de València va generar unes expectatives que, amb la posterior anul·lació quedaren en no res, i ara solament és un referent "i no una base d'exigència".

Ara, amb l'oferta del consell de ministres, els damnificats hauran de presentar



Els cartells i crits contra el president de la Generalitat, Joan Lerma, i l'ex-alcalde d'Alzira, Francesc Blasco, varen ser els eslògans més respectats al llarg de la manifestació.

VICENT A. JIMÉNEZ

ran deduïbles dels estralls ocasionats per l'enfonsament de la presa, i no per les pluges. A més, els percentatges que rebran els afectats per part del Consorci han estat fixats segons la proximitat a la presa de Tous. De fet, el veí d'un poble situat més a prop de la presa cobrarà més que un altre company que estiga més allunyat, encara que aquest últim tinga més desperfectes. Aquesta valoració s'ha fet partint de la premissa que a més proximitat de la presa, més alt el percentatge de danys ocasionats, i a més llunyania més destrucció aliena al trencament de la presa.

L'estimació de l'executiu espanyol no és compartida per les associacions de damnificats, perquè, segons ells, el trencament de la presa de Tous va ser conseqüència directa de les pluges. A més, segons les associacions de damnificats, la negativa a pagar les despeses dels processos judicials sufragats per les associacions és una altra mancança del decret. Tanmateix, els damnificats assenyalen que el govern no ha inclòs en la seua proposta les pèrdues de les collites i les terres que van ser arrasades per l'acció devastadora de l'aigua; ni tampoc les indemnitzacions a la gent que va perdre la seua vivenda.

ALMOINA ESTATAL

Contra aquestes limitacions substancials, els damnificats es manifestaren a València per demanar "justícia" i per

exigir l'immediat pagament de les indemnitzacions. Al llarg de la manifestació les consignes contra el president de la Generalitat valenciana, Joan Lerma, i contra l'ex-alcalde d'Alzira, Francesc Blasco, van ser constants.

Durant el trajecte, els portaveus de les associacions d'afectats afirmaven indignats que el decret ofert pel govern "només és un almoïna", assegurava Vicent Frigols, alcalde d'Antella i president de l'associació d'afectats del municipi que ell dirigeix. Altres asseguraven que "això és indignant i una burla increïble" i asseguraven que "el cas Tous encara no ha finalitzat". El president d'AFIVA (Associació d'Afectats per les Inundacions de València) opina: "El decret no resoldrà el nostre problema, sinó que agreuja i allarga encara més el procés".

Sierra va assegurar que, una vegada que l'estat haja descomptat les subvencions donades per conceptes diversos, "els diners a rebre seran mínims i més d'un haurà de pagar de la seua butxaca". Per això va recomanar als afectats rebutjar la proposta del govern "excepte els que abans no van rebre ni una pesseta, perquè ara sí que cobraran".

Josep Alapont, president d'APEMEDA, també es mostrava contrariat pel contingut del decret: "Nosaltres paguem amb diners de 1992 i ells ens paguen ara amb diners de 1982". Tots dos portaveus van coincidir a censurar el fet que les compensacions de l'executiu espanyol no incloguen els interessos que, any rere any,



les Indemnitzacions i contra

VICENT A. JIMÉNEZ

una altra vegada tota la documentació que acredite els perjudicis que els va causar la *pantanada*. A més, els afectats que opten per agafar les compensacions ofertes per l'executiu espanyol, renunciaran a mantenir qualsevol plet amb l'estat.

Les deduccions s'aplicaran, aquesta vegada, sobre els danys que van ser provocats directament pel trencament de la presa i no per l'efecte de les pluges torrencials registrades. Així, per exemple, les quantitats pagades pel Consorci de Compensació d'Assegurances només se-



El delegat del govern al País Valencià, Francisco Granados, va advertir que la sentència de l'Audiència Provincial d'octubre de 1990 no constitueix una base d'exigència.

RAFA GIL

van pagar per retornar a l'administració espanyola els crèdits que els havien ofert.

EL PSOE, TOT SOL

Al davant de la manifestació i sota el lema "Per la dignitat dels valencians, ¡Indemnitzacions ja!", representants de les associacions de damnificats, regidors i alcaldes dels municipis afectats, com també diversos dirigents polítics, van recórrer els principals carrers de València. Però, com va succeir en la manifestació de 1983, una altra vegada el PSPV-PSOE hi va ser absent. De nou, la submissió al partit es va imposar dins les files socialistes. Les declaracions de Joan Lerma poc després de fer-se pública la decisió del consell de ministres eren el preludi de les opinions dels dirigents socialistes destacats de la comarca. Lerma qualificava de "suficient" la quantitat aprovada pel govern, alhora que afegia que l'executiu "ha aconseguit resoldre un tema que s'ha endarrerit molts anys".

L'alcalde d'Alzira, Pedro Grande, que després de la sentència del Suprem va donar suport als damnificats, tancava files, qualificava de "positiva" la decisió del govern, i, doncs, donava per tancat el cas Tous.

Així mateix, el president de l'executiva comarcal de la Ribera Alta del PSPV-PSOE i alcalde de l'Alcúdia, Francesc Signes, coincidia amb l'optimisme desmesurat dels seus companys i assegurava que "és la primera vegada en la història que el govern ofereix unes compensa-

cions econòmiques sense que hi haja una sentència judicial que l'obligue a fer-ho".

A les Corts Valencianes, però, l'optimisme dels socialistes no era compartit pels grups de l'oposició, que van qualificar les compensacions de "bunyol" i recordaren al grup socialista que "a més a més arriben amb deu anys de retard". Per això, tots ells demanaren una actualització del decret. El portaveu d'Esquerra Unida, Pedro Zamora, va plantejar la necessitat de modificar determinats continguts del decret. Segons Zamora el govern ha d'"indemnitzar les associacions d'afectats, perquè ha de pagar sense escatimar res". Segons Zamora, no es pot deure cap tipus d'avanç als damnificats, i

va insistir en la necessitat que "el desenvolupament del decret es faça negociant amb les associacions d'afectats".

Serafi Castellano, portaveu del PP a les Corts valencianes, va aprofitar l'ocasió per arremetre contra la política socialista: "El cas Tous és la prova del fracàs de la política del PSOE, que no ha volgut donar una resposta al tema i ha utilitzat un doble llenguatge, no ha dit el mateix aquí i a Madrid". Pel portaveu regionalista, Filiberto Crespo, "no té trellat pagar ara amb pessetes del 93 els mals causats en 1982".

Però, el decret no sols ha trencat el consens polític aconseguit a Madrid a començaments de març, sinó també la unitat entre els 23.500 damnificats aconseguida, després de la sentència del Suprem, en l'assemblea del passat 10 de febrer al Gran Teatre d'Alzira. En aquella reunió, tant els associats d'AFIVA i APEMEDA (les dues associacions més importants de damnificats de la comarca) com la resta d'afectats, s'alçaren contra el govern espanyol després que el Tribunal Suprem anul·lara la sentència de l'Audiència Provincial de València, del 26 d'octubre de 1990, en què l'alt tribunal valencià condemnava l'estat espanyol a pagar vora 10.000 milions de pessetes als 4.500 membres de les associacions abans esmentades.

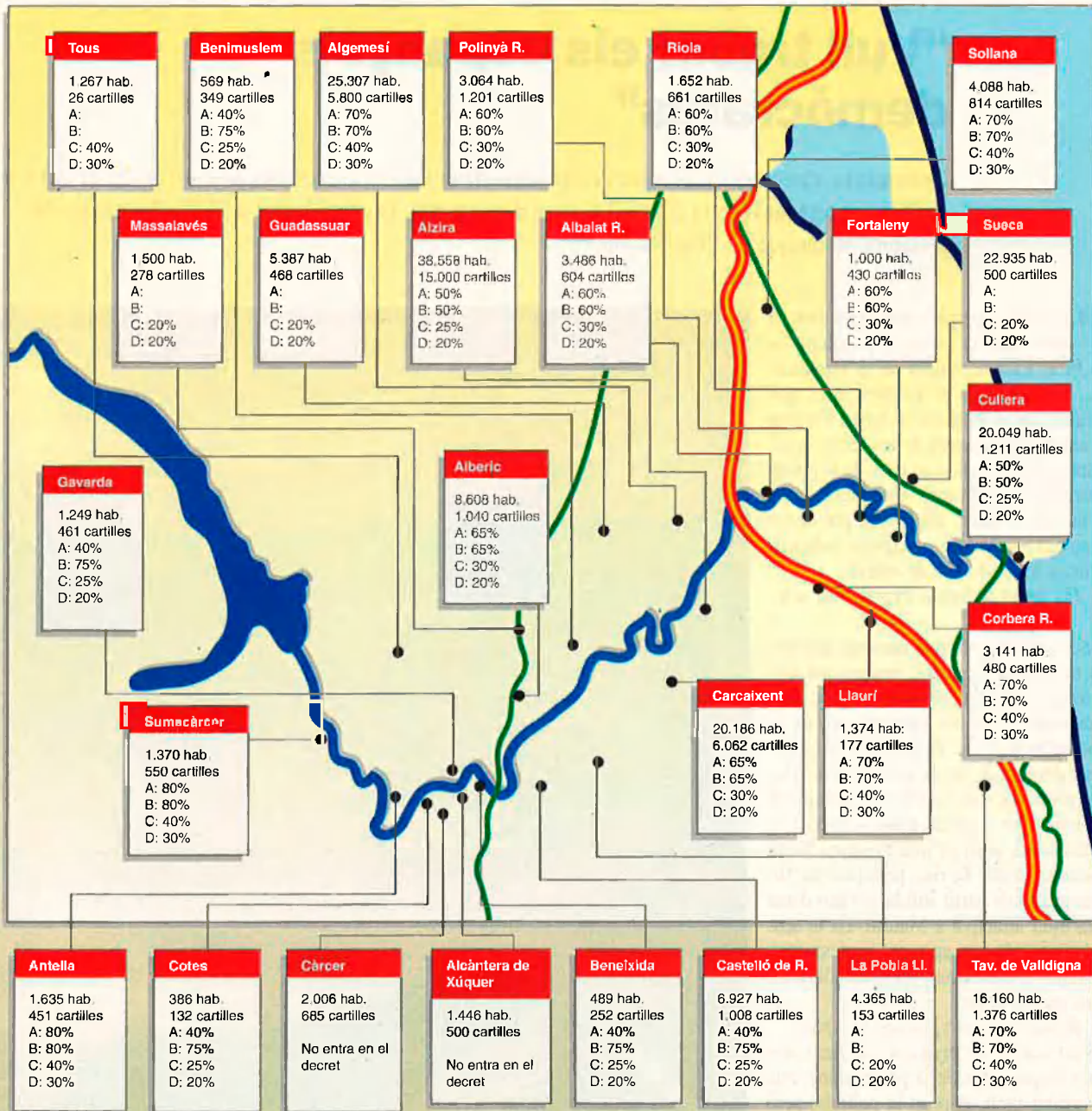
Ara, un mes després d'aquella assemblea, els representants de les dues associacions d'afectats, Xavier Sierra i Josep Alapont, junt amb Vicent Frigols, alcalde d'Antella han estat els únics que s'han mostrat reticents (fins el tancament d'aquesta edició) a admetre la compensació



El president d'AFIVA, Xavier Sierra, aconsella als seus afiliats que es neguen a acceptar les compensacions econòmiques ofertes pel govern espanyol.

RAFA GIL

ELS DAMNIFICATS DE LA PRESA DE TOUS



A: Mobles, estris, aliments, ramat, maquinària i vehicles. B: Finques urbanes. C: Finques rústiques. D: Collites.

econòmica fixada pel govern espanyol.

NO A LES COMPENSACIONS

Així, en la darrera assemblea realitzada a Alzira el passat dijous, el Gran Teatre de la capital de la Ribera tornava a ser escenari de protesta i de reivindicació. Aquesta vegada l'equip jurídic de les associacions va aconsellar als seus afiliats de rebutjar les "compensacions".

Davant un nombros públic, els lletrats restaren credibilitat a les interpretacions

fetes per destacats militants socialistes i assenyalaren que "el decret perjudica greument els damnificats ahora que incita a la divisió". En aquest sentit, els advocats recordaren el canvi de criteri del govern, que ha acabat reconeixent que sí que hi havia una fórmula jurídica per a pagar indemnitzacions, amb independència de la via judicial. A més asseguraren que les deduccions s'han de fer sobre "les cartilles" i no "sobre els danys materials produïts, com assenjala el decret. Segons l'equip jurídic, el fet de no

reconèixer a les cartilles la categoria de document públic "fa por".

A més recordaren que aquesta és la primera vegada que l'estat espanyol demana diners que havien estat concedits a fons perdut i criticaren el fet que el decret no tracte "els perjudicis morals originats pel trencament de la presa ni tampoc els guanys no percebuts, ni els interessos". Finalment, els lletrats aconsellaren "no firmar res" perquè l'acció judicial "és irrenunciable i el judici acabarà en sentència".

Vicent Lafora